

Використання моделей BPMN та IDEF0 є надзвичайно важливим для аналізу та оцінки ефективності основних бізнес-процесів Івано-Франківської ТПП, оскільки ці інструменти допомагають структурувати та візуалізувати діяльність організації. Разом вони створюють цілісну картину бізнес-процесів, забезпечуючи прозорість і зрозумілість для всіх зацікавлених сторін. Завдяки цьому Івано-Франківська ТПП може адаптувати свої процеси до змін у ринковому середовищі, зменшити витрати часу і ресурсів на виконання основних завдань, а також покращити якість обслуговування клієнтів.

Перелік використаних джерел

1. Гадецька З. М., Холопова М. О. Моделювання бізнес-процесів діяльності підприємства. *Ефективна економіка* : електрон. наук. фахове вид. 2016. №5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4950> (дата звернення: 22.11.2024).
2. Коломієць В. Що таке BPMN-діаграма і навіщо вона потрібна з прикладами. *IAMPМ*: блог онлайн-школи. 27 лют. 2024. URL: <https://iampm.club/ua/blog/shho-take-bpmn-diagrama-i-navishho-vona-potribna-z-prikladami-2/> (дата звернення: 23.11.2024).
3. Латишева О. В., Недвига М. В., Наконечна Ю. В. Використання різних нотацій моделювання бізнес-процесів торговельного підприємства для планування його діяльності. *Вісник економічної науки України* : електрон. наук. фахове вид. 2021. №1 (40). С. 91–98. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).91-98](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).91-98) (дата звернення: 24.11.2024).

УДК 339.92:355.4(477)

Чумакова І. С., студентка
економічного факультету, ЛНУ ім. Івана Франка

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ: ВІДНОВЛЕННЯ, АДАПТАЦІЯ ТА НОВІ МОЖЛИВОСТІ

Протягом останніх кількох років зовнішня торгівля України зазнала серйозних змін. Зокрема, криза, викликана пандемією COVID-19 та збройною агресією Росії, сильно вплинула на економічні показники країни, змушуючи уряд і бізнес адаптуватися до нових умов. Сьогодні зовнішня торгівля України є ключовим індикатором економічної стабільності, і оцінка її динаміки дозволяє зрозуміти, як країна реагує на виклики сучасності.

На рисунку 1 зображено динаміку зовнішньої торгівлі України за 2021-2024 роки.

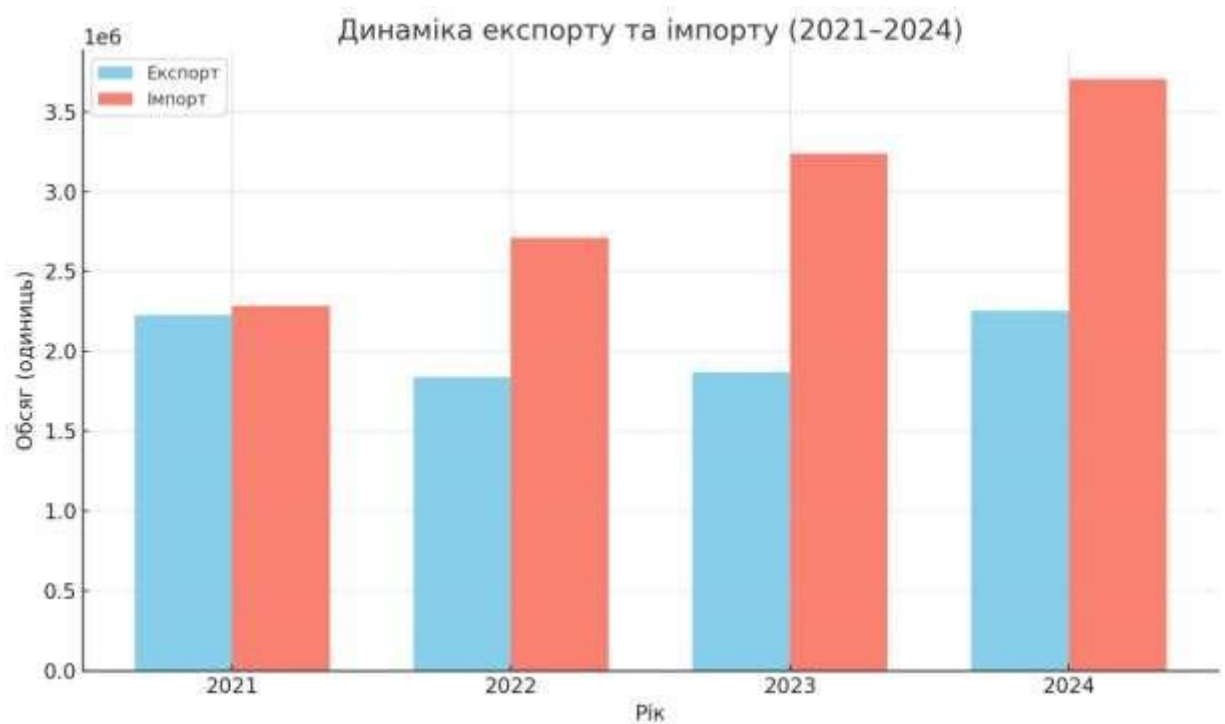

Рисунок 1 – Динаміка зовнішньоекономічної торгівлі протягом 2021-2024 рр.

Джерело: Створено автором на основі даних Міністерства фінансів України [1] та Державної служби статистики України [2]

Аналіз статистичних даних зовнішньої торгівлі України в період з 2021 по 2024 роки виявляє певні тренди, які наочно демонструють зміни у зовнішньоекономічній діяльності країни. Зокрема, спостерігається зменшення обсягів зовнішньої торгівлі як у частині експорту, так і імпорту. У 2021 році обсяг експорту товарів становив 2 224 704 одиниць, тоді як імпорт – 2 286 067 одиниць, що свідчило про перевищення імпорту над експортом на 61 363 одиниць. Однак, у 2022 році, незважаючи на певне зниження вартісних обсягів зовнішньої торгівлі, обсяги імпорту продовжували зростати, тоді як експорт значно зменшився.

У 2023 році спостерігалось подальше погіршення торгового балансу: експорт залишався на низькому рівні, а імпорт, навпаки, збільшився, що призвело до негативного сальдо на рівні -1 368 110 одиниць. Прогноз на 2024 рік показує, що обсяг імпорту продовжує зростати, сягнувши 3 702 410 одиниць, тоді як експорт залишався на рівні 2 252 428 одиниць, що призвело до ще більшого погіршення торгового балансу (більше ніж -1 449 982 одиниць).

Однією з головних причин погіршення торгового балансу є зменшення експорту, особливо в таких ключових секторах, як металургія, сільське господарство та машинобудування.

Після 2022 році значно скоротився експорт металів, нафтопродуктів та сільськогосподарської продукції, що стало наслідком не тільки зміни попиту на зовнішніх ринках, але й низки внутрішніх проблем, зокрема руйнування інфраструктури, перебоїв у постачаннях та економічної кризи, спричиненої

війною. З іншого боку, зростання імпорту товарів в Україні можна пояснити зростаючою залежністю країни від іноземних товарів, зокрема енергетичних ресурсів, машин та устаткування для відновлення та підтримки національної промисловості [3].

Оскільки багато важливих виробничих процесів вимагають імпорту технологій і компонентів, це збільшує витрати на імпорт товарів, а також призводить до погіршення платіжного балансу.

Іншою причиною зростання імпорту є енергетична криза, зокрема через підвищення вартості енергоресурсів на світових ринках, що змусило Україну збільшити закупівлю газу, нафти та електроенергії. Водночас скорочення обсягів внутрішнього виробництва та зниження обсягів споживання спричинили зменшення імпорту споживчих товарів та продовольства [4]

Незважаючи на численні труднощі, Україна вживає комплекс заходів для стабілізації зовнішньої торгівлі. Ключовими напрямками є диверсифікація експортних ринків шляхом активного пошуку нових партнерів, особливо в ЄС, щоб зменшити залежність від традиційних ринків, зокрема Росії [5].

Важливу роль відіграє підтримка експортерів через надання фінансових та організаційних інструментів для виходу на нові ринки. Країна також залучає іноземні інвестиції у стратегічні сектори економіки для зменшення імпорту та підтримки національного виробництва. Паралельно відбувається покращення внутрішньої інфраструктури та логістики, а також зменшення енергетичної залежності через розвиток альтернативних джерел енергії. Ці зусилля спрямовані на відновлення економіки та забезпечення довгострокової фінансової стабільності.

Перелік використаних джерел

1. Міністерство фінансів України. Зовнішня торгівля товарами та послугами: експорт, імпорт, ВВП. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/eximp/>
2. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
3. Лібанова Е.М. Соціально-економічні наслідки війни: виклики для України. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/2082/files/a540b679-f535-47a2-928f-75b6bd38bd08.pdf>
4. Вдовин М.Л., Хромова М.В. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоторговельних відносин України з країнами ЄС. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 6. С. 61–63.
5. Vdovyn, M., Zomchak, L. (2022). Export in services of Ukraine: pre-pandemic period, Covid-19 and war. Věda a perspektivy. 8 (15), 48–57. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-8\(15\)-48-57](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-8(15)-48-57) Available at: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/2337/2339>.